

SAIGON (VB) -- M ng l i quy n l c c a nhà n c CSVN đã c u k t ch t v i m ng l i tài s n,

và bàn tay c ng r n c a CSVN có th s bi n các t i n b kinh t t i VN vào m t th m h a xã h i. Vi t Nam s đ i v đ u? Ch c ch n là s không bình yên. Báo Foreign Policy (foreignpolicy.com) hôm 21-1-2010 có bài vi t nhan đ “Vietnam’s New Money” (Đ ng Ti n M i c a VN) cho th y m t vi n n h u ám c a kinh t và xã h i VN, và đ ch tóm t t nh sau.

Nhà phân tích Bill Hayton m đ u bài vi t b ng hình nh ngày 16-11-2008, k v đám c i c a 2 doanh nhân t i khách s n sang tr ng Caravelle ở Sài Gòn: Chú r là Nguy n B o Hoàng, 36 tu i, qu n tr công ty đ u t IDG Ventures Vietnam, và cô dâu là Nguy n Thanh Ph ng, 27 tu i, ch t ch qu đ u t VietCapital. Hai công ty c a cô dâu chú r k t h p qu n tr 150 tri u đô la các kho n đ u t ở VN. Cô Ph ng là con gái Th T ng CSVN Nguy n T n Dũng. Chú r là Vi t ki u công dân M , con c a m t gia đình ch y kh i VN năm 1975 đ tr n ch đ CS, bây gi tr v đ c i con c a m t trong nh ng ng i quy n l c nh t n c.

Đám c i này bi u hi n cho th y Đ ng CSVN v n kh ng ch c khu v c công l n t . Nhi u h ng t th c ra nguyên là h ng qu c doanh cũ (SOE) hay v n còn thuộc quy n nhà n c qu n lý, và h u h t v n đ i u hành b i các đ ng viên.

H u h t nh ng ng i ch huy kinh t t doanh hi n này là do đ ng ch đ nh, hay gia đình h , hay b n bè c a h . Gi i th ng l u CSVN đang bi n ch nghĩa t b n VN tr thành m t kinh doanh gia đình. Và n u phiên tòa x 4 nhà dân ch tu n này v t i l t đ chính ph có đ u hi u nào, thì tình hình c ng c quy n l c đ ng là đi n bi n kinh s cho t ng lai VN.

Có nhi u đi n hình v m i quan h gia t c và t i n b c, quy n l c t i VN: m t trong nh ng ng i giàu nh t VN là Tr ng Gia Bình, ch t ch công ty t n h c l n nh t VN, h ng FPT. Bình cùng là ng oài duy nh t t i VN th ng đ c nh c v i nh n hi u “c u phò mã” b i vì Bình t ng k t hôn v i con gái cu t ng Võ Nguyên Giáp.

M t thí d khác là Đinh Th Hoa, ng i VN đ u tiên t t nghi p MBA, cao h c kinh doanh, t i Đa H c Harvard. Đ u th p niên 1990s, khi Ngân Hàng th Gi i mu i kích đ ng n n kinh t t doanh ở VN, m i c p h c b ng cho tu i tr , trong đó có Hoa. Khi v VN, Hoa s đ ng ki n th c

đó là p công ty có tên là Galaxy, bây giờ số hủu mới hãng PR (tiếp thị quố ng cáo), chủ hủu hủt các hủ thông ti m ăn ki u Tây Phố ng t i VN, m t r p hát l n ở Sài Gòn, và c m t hãng s n xu t phim nh.

Trông thì đúng là mô hình kinh tế t doanh thành công. Nhưng Galaxy là m t trong nhi u công ty thu c số hủu của con cái các lãnh t đ ng. Khi WB c p hủ c b ng cho Hoa, cha của Hoa là Th Trố ng Ngoa Giao.

Vì c k t hủp tài s n của c n c vào tay các gia đình quy n th t i VN đang bóp méo n n kinh tế này: kinh tế số đi theo ý mu n của m t số ít ng i, chủ không đi theo nhu cầu của đa số dân. Và m ng l i chủ nghĩa xã hủi bè cánh chia chác kinh tế đang tr thành m t đe dọa cho n đ nh t ng lại VN. VN có c nguy g p số ph n của nhi u đ a con c ng tr c kia của WB -- bùng n kinh tế, r i số s p đ.

Các hãng qu c doanh l n nh t đ c h ng ngu n tài tr ti n không minh bạch cho các d án tài chánh v i r t ít hủp lý v kinh tế. Vào tháng 6-2008, t i 28 hãng qu c doanh xài 1.5 tỉ đô đ thi t l p hay mua c ph n trong các công ty qu n lý ti n đ u t , các hãng chủ ng khoán, các ngân hàng th ng m i và các hãng b o hi m. Có 3/4 công ty tài chánh VN hi n số hủu của các hãng qu c doanh l n nh t (còn g i là t ng công ty).

V i ti n d dàng xài nh th , nên m i x y ra hi n t ng các hãng qu c doanh ph i h i khách hàng, cán b và thanh tra đ nh m m t cho vi ph m lu t. Câu h i là, vào th i kho ng kh ng ho ng, Đ ng CSVN có th tr ng ph t chính các đ ng viên của h không đ đ a kinh tế đen na tr l i vòng ki m soát. Nhưng bao lâu n a m i có th làm th ?

Gi i lãnh đ đ ng CSVN có th đ ng kinh v i các công dân m i giàu đó hay không, và đ đòi h i h ph i trao l i m t ph n tài s n xuyên qua đánh thuế số t o phúc l i cho nh ng ng i nghèo c các t nh xa hay không? V k t án các nhà dân chủ tu n này có pha là đ u hi u cho th y m ng l i tham những của đ ng, của quy n l c và của đ c quy n hi n đã ra ngoài vòng ki m soát? N u th , đ ng ti n m i của VN có th s p đ ngay đ i s c n ng của nó.